

Fonaments de l'Educació en el Temps Lliure Infantil i Juvenil

La societat ha experimentat transformacions profundes en els àmbits tecnològic, laboral, econòmic i educatiu. L'educació ja no es limita als coneixements transmesos a l'aula, sinó que s'estén al temps lliure infantil i juvenil com a espai complementari fonamental per al desenvolupament integral de la persona.

Usos i Funcions del Temps Lliure en la Societat Actual

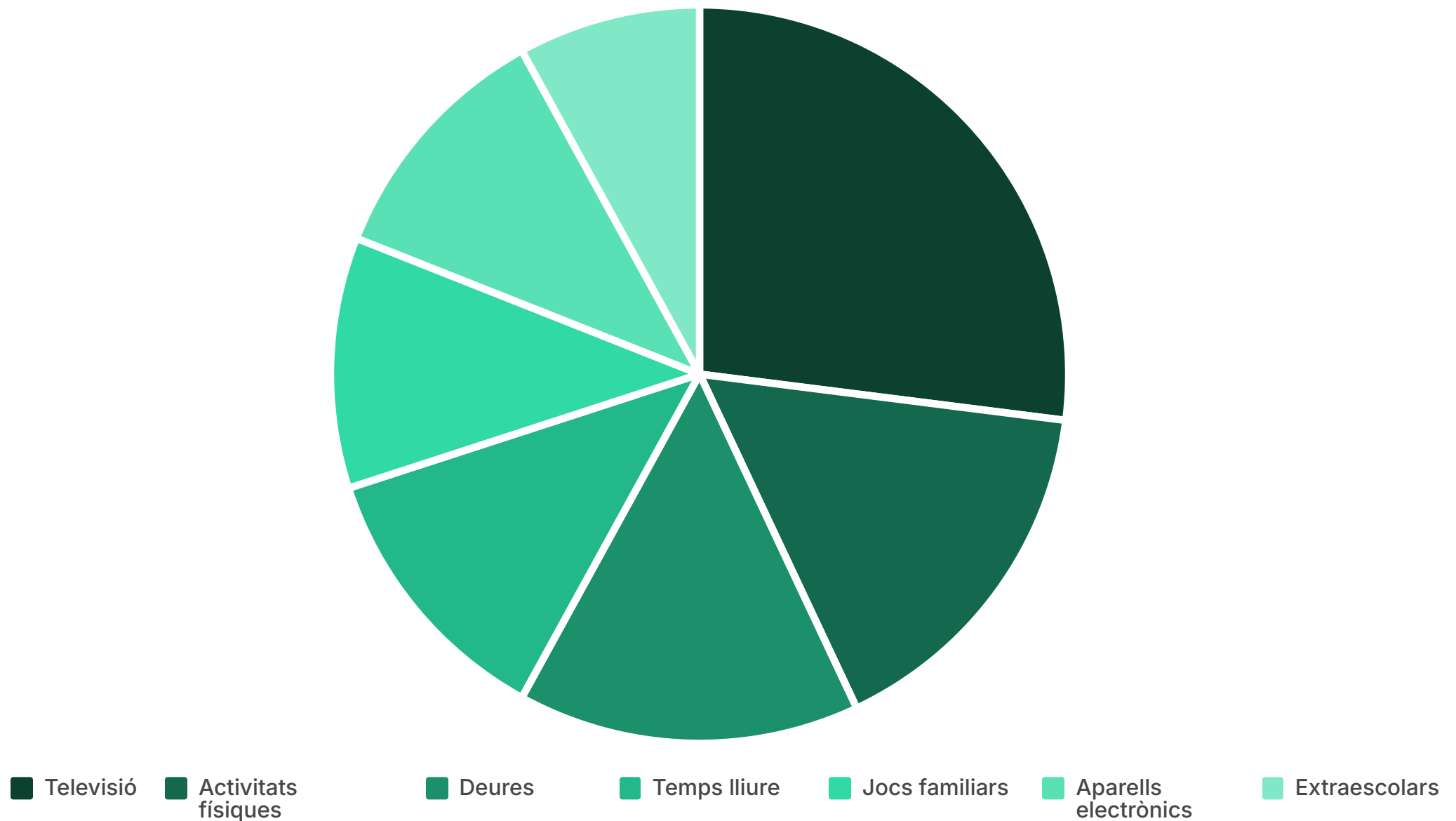
A partir dels anys 60, es considera educació tot aprenentatge adquirit sense tenir en compte on, quan, amb qui o a quina edat es produeix. L'educació s'entén com un procés que dura tota la vida, desenvolupant totes les facetes de la personalitat humana: física, cognitiva, afectiva i social.

La pedagogia de l'oci té com a objectiu l'educació en i per al temps lliure, confluint valors i actituds en un mateix espai temporal. Aquest enfocament reconeix que l'educació formal és insuficient per a l'educació integral de la persona.

📌 **Dada important:** Els nens i nenes passen de mitjana unes 4 hores al dia connectats a algun tipus de pantalla a casa, totalitzant 1.460 hores a l'any segons estudis del 2021.

Distribució del Temps dels Infants i Joves

L'Associació Espanyola de Pediatria recomana un màxim de mitja hora al dia per als menors de tres anys i fins a dues hores per als més grans davant de pantalles. Aquesta recomanació inclou televisió, ordinador, consola, tauleta i telèfon mòbil.

Aquesta distribució reflecteix la realitat actual on les pantalles ocupen un espai significatiu, però també mostra la importància de les activitats físiques, l'aprenentatge i el temps lliure autònom.

Educació Integral i Procés de Socialització

Gairebé tots els centres escolars compten amb una àmplia gamma d'activitats extraescolars, tant per al bon desenvolupament i enfortiment de capacitats dels infants com per la conciliació laboral i familiar que dificulta compatibilitzar horaris escolars amb les feines actuals.

Centres Escolars

Ofereixen activitats extraescolars: idiomes, esports, robòtica, arts i manualitats.

Clubs Esportius

Associacions i poliesportius públics i privats per al desenvolupament físic i social.

Organitzacions

Associacions que ofereixen activitats no reglades fonamentals per al desenvolupament cognitiu i moral.

- ❑ **Atenció:** Els nens, nenes i joves viuen actualment saturats per la gran quantitat d'activitats instructives extraescolars, impeding-los gaudir del seu temps lliure de manera voluntària.

Condicions del Temps Lliure Educador

El temps lliure educador proporciona un marc favorable per al desenvolupament personal i col·lectiu. Segons Cembranos (1991), aquestes són les condicions que el defineixen:

Temps escollit

És un temps lliure que la persona tria voluntàriament, no imposat per obligacions externes.

Desig sobre deure

Està més proper al desig personal que al compliment d'obligacions o deures.

Sense competició

No requereix de la competició per tenir sentit, fomentant la col·laboració i el gaudi.

Entre iguals

Es desenvolupa en bona mesura a partir de les relacions amb els iguals, afavorint la socialització.

Autoregulació

Permet autoregular-se i autoavaluar-se, desenvolupant l'autonomia personal.

Motivacions diverses

Contempla motivacions com la relació interpersonal i l'assoliment col·lectiu.

Evolució Històrica de l'Oci Infantil i Juvenil

L'evolució de l'oci i el temps lliure en la infància està estretament relacionada amb les transformacions socials i l'estructura familiar dels darrers anys: famílies monoparentals, l'edat de tenir fills, divorcis, i el reconeixement d'aquest espai com a educatiu propi del nen.

Segle XX

Apareix la valoració del temps lliure com a temps no de treball. Es genera un oci massiu amb productes i activitats segons estereotips socials.

1

2

3

Segle XXI

Els joves són tolerants, moderadament optimistes, busquen seguretat laboral, estan més preparats i preocupats pel medi ambient i la diversitat cultural.

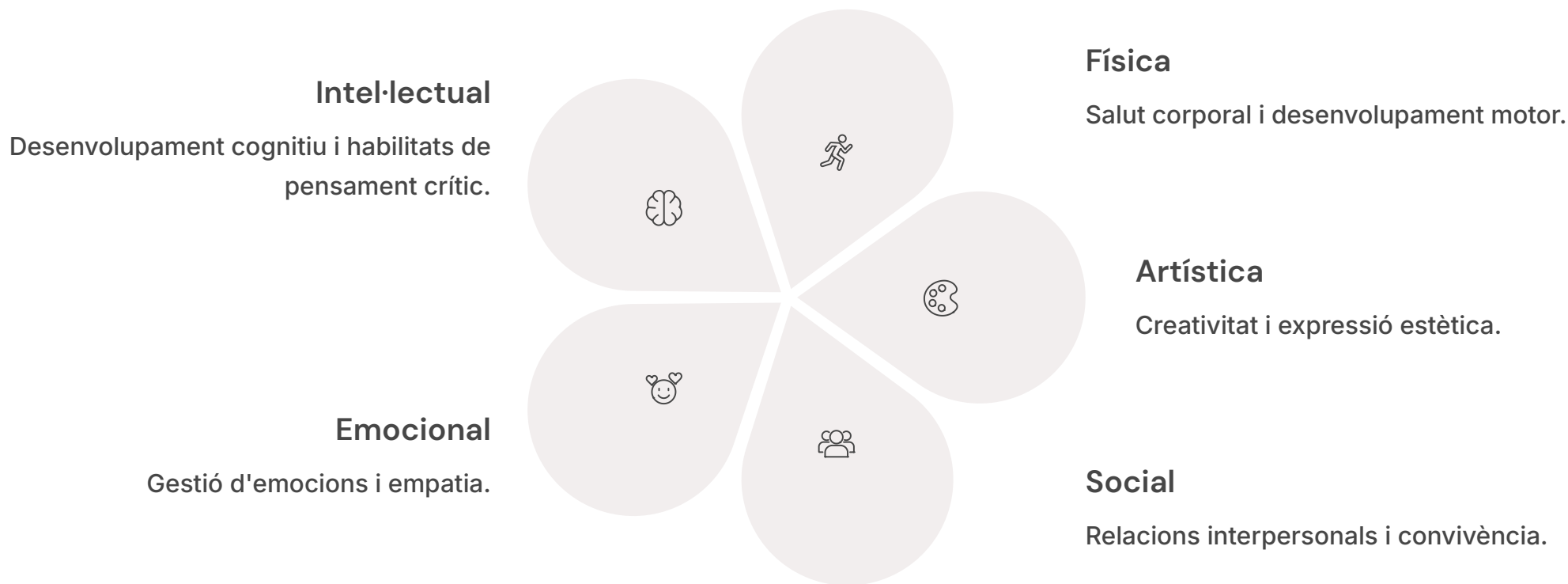
Finals Segle XX

Els joves demanden identitat, necessitat de personalitat i maduresa de valors que estimulin el desenvolupament personal i dels grups.

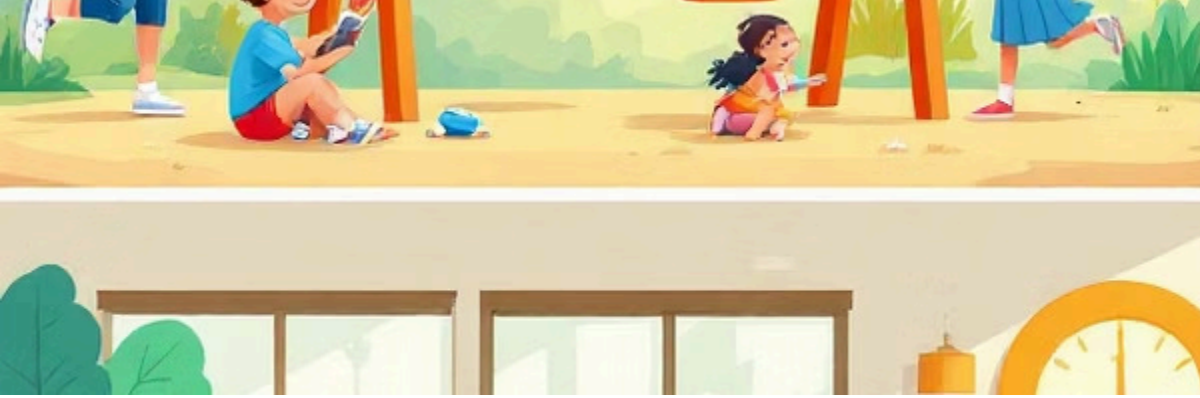
És molt important que els joves aprenguin a viure el seu temps lliure de manera autònoma, constructiva i des de la llibertat i la responsabilitat.

Educació Integral: Dimensions i Aplicació

Per aconseguir un desenvolupament veritable i integral de la persona, és necessari que l'educació inclogui aspectes humanístics que permetin el desenvolupament d'actituds de solidaritat, responsabilitat i lleialtat, responent a les necessitats d'infants, joves, famílies i societat.

L'educació integral ha de dotar la joventut de coneixements i habilitats bàsiques per desenvolupar-se correctament en la vida. Aquest tipus d'educació s'imparteix tant a l'escola com en activitats extraescolars i en l'àmbit quotidià.

Contextos i Activitats del Temps Lliure Infantil

Els canvis en l'estructura familiar i la reducció d'espais públics han provocat l'aparició de recursos pedagògics especialitzats. La classificació de les activitats es pot fer segons diversos criteris:

Segons Durada

- **Puntuals:** Festivitats, aniversaris, dies especials
- **Continuades:** Colònies, estades, activitats socioescolars
- **Extensives:** Ludoteques, tallers, grups de teatre

Segons Espai

- **Centres escolars:** Tallers, esports, teatre, dansa
- **Equipaments públics:** Ajuntaments, centres culturals
- **Entitats privades:** Associacions, ONG, institucions

Segons Finalitat

- Lúdiques recreatives
- Educació ambiental
- Culturals i artístiques
- Esportives
- Educació en valors

Recursos per al Temps Lliure Juvenil

Per donar resposta a les necessitats dels joves, diverses institucions han desenvolupat programes específics que promouen la participació, l'autonomia i el desenvolupament personal.

Cases de Joventut

Espais públics de trobada, convivència i realització personal amb educadors especialitzats. Ofereixen programes de natura, salut, oci, associacionisme i voluntariat.

Oficines d'Informació

Servei d'informació, assessorament i documentació sobre estudis, beques, ofertes de treball, oci i activitats de cap de setmana.

Associacions Juvenils

Escoles de ciutadans actius i compromesos. Poden ser socials, culturals, d'oci, estudiantils, polítiques, esportives o religioses.

Els clubs de temps lliure, encara que menys actius actualment, permeten el treball en grups estables i pràctiques diverses segons l'edat, facilitant un treball progressiu i evolutiu.

Marc Legislatiu i Professional

El Reial Decret 1537/2011 estableix dos certificats de professionalitat de la família de Serveis Socioculturals i a la Comunitat, regulant la formació i competències professionals en aquest àmbit.

1	2
SSCBO209 Dinamització d'activitats de temps lliure educatiu infantil i juvenil. Forma professionals per intervenir directament amb infants i joves en activitats educatives de temps lliure.	SSCBO211 Direcció i coordinació d'activitats de temps lliure educatiu infantil i juvenil. Capacita per coordinar equips i gestionar projectes educatius.

Professionals de la Intervenció

Els monitors de temps lliure i els animadors socioculturals són els professionals que intervenen en aquest àmbit. Mentre els monitors se centren específicament en el temps lliure, els animadors socioculturals tenen un àmbit d'actuació més ampli que inclou espais laborals, escolars, territorials i institucionals.

Conclusió: L'educació en el temps lliure no es limita a l'entreteniment, sinó que constitueix un procés integrador que desenvolupa actituds i valors fonamentals per al creixement personal i la socialització dels infants i joves.